

DBO-16080001050601 Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) Examination

June - 2022

Management A/c - 1

(Old Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધાજ પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.
(2) કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

1 ઈસ્ટ લિ.ના નીચે આપેલાં પાકાં સરવૈયાં અને વધારાની માહિતી પરથી 17.5
ભંડોળપ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો. જરૂરી ગણતરી પણ દર્શાવો:

જવાબદારી	31-3-2019	31-3-2020	મિલકતો	31-3-2019	31-3-2020
ઈક્વિટી શેરમૂડી	3,00,000	5,00,000	યંત્રો (પડતર કિંમત)	2,75,000	3,35,000
શેર પ્રીમિયમ	—	9,000	જમીન-મકાન	2,00,000	3,50,000
સામાન્ય અનામત	1,35,000	85,000	રોકાણો	2,30,000	2,05,000
ડિબેન્ચર પરત અનામત	—	2,000	સ્ટોક	45,000	73,000
યંત્ર ઘસારા ભંડોળ	85,000	97,000	દેવાદારો	19,800	27,800
ન. નુ. ખાતું	39,000	1,11,000	રોકડ	18,000	9,000
12% ડિબેન્ચર	1,25,000	75,000	અ. ચૂ. ખર્ચા	1,200	1,600
કરવેરા જોગવાઈ	16,000	19,000	પ્રા. ખર્ચા	1,000	600
લેણદારો	78,000	93,000			
દેવી હૂંડી	7,500	6,700			
નહીં ચૂક. ખર્ચા	4,500	4,300			
	7,90,000	10,02,000		7,90,000	10,02,000

વધારાની માહિતી :

- (1) વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ સામાન્ય અનામતમાંથી બોનસ શેર વહેંચેલ હતાં. ચાલુ વર્ષે નફામાંથી સામાન્ય અનામત ખાતે ₹ 25,000 લઈ જવામાં આવ્યા હતાં.
- (2) વર્ષ દરમિયાન ₹ 1,70,000ની જમીન-મકાનની ખરીદી કરેલ છે.
- (3) વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા અને ડિવિડન્ડ અનુક્રમે ₹ 14,000 અને ₹ 30,000 હતાં.
- (4) વર્ષ દરમિયાન ₹ 20,000ની પડતર કિંમતનાં યંત્રો (જેનો એકત્રિત ઘસારો ₹ 14,000 છે) ₹ 4,500માં વેચ્યાં હતાં, જેનું નુકસાન ન.નું. ખાતે ઉધારેલ છે.

2 વેસ્ટ લિ.ના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે :

17.5

જવાબદારીઓ	2020	2019	મિલકતો	2020	2019
₹ 10નો એક એવાં			પાઘડી	95,000	1,00,000
ઈક્વિટી શેરમૂડી	7,00,000	4,00,000	જમીન અને મકાન	2,80,000	4,10,000
મૂડી અનામત	90,000	—	પ્લાન્ટ અને યંત્રો	2,60,000	1,20,000
સામાન્ય અનામત	1,75,000	2,80,000	રોકાણો	1,20,000	40,000
ન. નુ. ખાતું	1,40,000	1,20,000	સ્ટોક	3,50,000	1,50,000
ડિબેન્ચર્સ	1,75,000	—	દેવાદારો	3,15,000	1,50,000
દેવીહૂડી	35,000	80,000	બેંક સિલક	1,13,000	1,20,000
લેણદારો	1,20,000	90,000	લેણી હૂડી	92,000	26,000
સૂચિત રિવિઝન્સ	98,000	70,000	ડિબેન્ચર વટાવ	15,000	—
કરવેરાની જોગવાઈ	95,000	80,000	પ્રાથમિક ખર્ચા	10,000	14,000
કર્મચારી પેન્શન ભંડોળ	22,000	10,000			
	16,50,000	11,30,000		16,50,000	11,30,000

વધારાની માહિતી :

- (1) તા. 01-01-20ના રોજ ₹ 1,40,000ની પડતર કિંમતના અને ઘટાડેલી કિંમત ₹ 1,05,000ના જમીન અને મકાન ₹ 2,30,000માં વેચેલ છે. વેચાણ પર નફામાંથી મૂડી નફો મૂડી અનામત ખાતે ફેરવેલ છે અને મહેસૂલી નફો નફા-નુકશાન ખાતે જમા કરેલ છે.
- (2) વર્ષ દરમિયાન ₹ 1,70,000ના નવા પ્લાન્ટની ખરીદી કરેલ છે.
- (3) વર્ષ દરમિયાન 10% વટાવથી ડિબેન્ચર બહાર પાડેલ છે.
- (4) વર્ષ 2020 દરમિયાન સામાન્ય અનામતમાંથી કંપનીએ પાંચ ઈક્વિટી શેરના બદલામાં બે બોનસ શેર બહાર પાડેલ છે.
- (5) વર્ષ 2020 માટે ₹ 1,00,000ની કરવેરાની જોગવાઈ કરેલ છે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી :

- (1) કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો
- (2) ભંડોળની પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો અને
- (3) અન્ય જરૂરી ખાતા તૈયાર કરો.

3 એક વસ્તુના ઉત્પાદન માટેનું પ્રમાણ મિશ્રણ નીચે મુજબ છે :

17.5

માલસામાન	કિલો	કિલોદીઠ કિંમત (₹)
અ	5	10.00
બ	3	12.00
ક	2	15.00

બગાડનું સામાન્ય પ્રમાણ દાખલ કરેલ એકમોના 10% જેટલું છે. તેથી કંઈ ભંગારકિંમત ઉપજતી નથી. ખરેખર ઉત્પાદન 18,000 કિલો થયું. ખરેખર માલસામાનની વપરાશ અને પડતર નીચે મુજબ હતી.

માલસામાન	કિલો	કિલોદીઠ કિંમત (₹)
અ	9,500	11.00
બ	7,000	11.00
ક	4,800	16.00

ઉપરની માહિતી પરથી માલસામાનને લગતા દરેક વિચલનો શોધો.

4 ખૂટતી વિગતો શોધો.

17.5

માલસામગ્રી	પ્રમાણ જથ્થો	પ્રમાણ કિંમત	ખરેખર વપરાશ	ખરેખર કિંમત	મા. સા. વિચલન	મા. સા. કિંમત વિચલન	મા. સા. વપરાશ વિચલન
A	800	—	880	13	—	— 440	—
B	600	8	520	—	— 200	—	—
C	1000	10	—	9	—	—	— 600

5 એક કારખાનામાં એક એકમના ઉત્પાદન માટે પ્રમાણ મજૂરી કલાકો અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે :

17.5

પ્રકાર	કલાકો	મજૂરી દર (₹)	કુલ રકમ (₹)
કુશળ કામદારો	10	3.00	30.00
બિનકુશળ કામદારો	16	1.00	16.00
અર્ધકુશળ કામદારો	08	1.50	12.00

ખરેખર કામગીરી :

ખરેખર ઉત્પાદન 200 એકમો જે અંગેની વિગત :

પ્રકાર	કલાકો	મજૂરી દર (₹)	કુલ રકમ (₹)
કુશળ કામદારો	1,800	4.00	7,200
બિનકુશળ કામદારો	4,000	0.90	3,600
અર્ધકુશળ કામદારો	1,680	1.50	2,520
	7,480		13,320

નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો :

- (1) મજૂરી ખર્ચ વિચલન
- (2) મજૂરી દર વિચલન
- (3) મજૂરી કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (4) મજૂર મિશ્રણ વિચલન
- (5) મજૂરી પેટા કાર્યક્ષમતા વિચલન

6 પ્રમાણિત અને ખરેખર માહિતી નીચે મુજબ છે :

17.5

કામદારનો પ્રકાર	પ્રમાણિત			ખરેખર		
	પ્રમાણિત કલાકો	પ્રમાણિત દર	પ્રમાણિત પડતર	ખરેખર કલાકો	ખરેખર દર	ખરેખર પડતર
અ	600	8.00	4,800	500	7.00	3,500
બ	500	7.00	3,500	700	8.00	5,600
ક	400	10.00	4,000	600	11.00	6,600
કુલ વજન	1,500		12,300	1,800		15,700
બાદ. પ્ર. નુકસાન 20%	300		—	600		—
	1,200		12,300	1,200		15,700

ગણતરી કરો :

- (1) મજૂરી પડતર વિચલન
- (2) મજૂરી દર વિચલન
- (3) મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (4) મજૂર મિશ્રણ વિચલન
- (5) મજૂર પેટા કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (6) મજૂર ઊપજ વિચલન

7 લાલા મેન્યુ. કંપની લિ. તમને તેના ઉત્પાદન અંગે નીચેની માહિતી આપે છે : 17.5

વર્ષ	વેચાણ (₹)	નફો (₹)
2020	2,00,000	20,000
2021	2,40,000	28,000

ઉપરની વિગતો પરથી નીચેના જવાબ આપો :

- (1) નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (2) જ્યારે વેચાણ ₹ 1,80,000 અને ₹ 90,000 હોય ત્યારે નફો કે નુકસાન
- (3) ₹ 40,000 નફો કમાવા માટે જરૂરી વેચાણ
- (4) સમતૂટ બિંદુ
- (5) સ્થિર ખર્ચા
- (6) જ્યારે નુકસાન ₹ 10,000 હોય ત્યારે વેચાણ
- (7) ₹ 3,00,000ના વેચાણમાં સલામતી ગાળો

- 8 પરેશ લિમિટેડની A અને B વસ્તુના ઉત્પાદન અંગેની નીચેની માહિતી 17.5
આપેલી છે. બંને વસ્તુના ઉત્પાદનમાં એકસરખા પ્રકારનો માલ વપરાય છે :

વસ્તુ / વિગત	વસ્તુ A એકમદીઠ (₹)	વસ્તુ B એકમદીઠ (₹)
વેચાણ કિંમત	100	160
પ્રત્યક્ષ માલ (કિલોદીઠ ₹ 7.50 લેખે)	30	60
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (કલાકદીઠ ₹ 4.00 લેખે)	20	36
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	10	16

કુલ સ્થિર ખર્ચા ₹ 75,000.

કાચો માલ ચાવીરૂપ પરિબળ છે અને ફક્ત 40,000 કિલો કાચો માલ પ્રાપ્ત થઈ શકે તેમ હોય અને બંને પ્રકારની વસ્તુના વધુમાં વધુ 8,000 એકમોનું વેચાણ થઈ શકે તેમ હોય તો બંને વસ્તુનું ઉત્પાદન કેટલું કરવું જોઈએ? અને નફો કેટલો?

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) The marks of all question are equal.
(2) Give answers for any four questions.

- 1 Following are the Balance Sheets of East Ltd. : 17.5

Liabilities	31-3-2019	31-3-2020	Assets	31-3-2019	31-3-2020
Equity share capital	3,00,000	5,00,000	Plants (at cost)	2,75,000	3,35,000
Share Premium	—	9,000	Land and Building	2,00,000	3,50,000
General Reserve	1,35,000	85,000	Investments	2,30,000	2,05,000
Debenture redemption Reserve	—	2,000	Stock	45,000	73,000
Depreciation fund for plant	85,000	97,000	Debtors	19,800	27,800
P and L Account	39,000	1,11,000	Cash	18,000	9,000
12% Debentures	1,25,000	75,000	Pre-paid expens.	1,200	1,600
Provision for tax	16,000	19,000	Preliminary Exp.	1,000	600
Creditors	78,000	93,000			
Bills Payable	7,500	6,700			
Outstanding Exp.	4,500	4,300			
	7,90,000	10,02,000		7,90,000	10,02,000

Additional Information :

- (1) During the year company issued bonus shares from the general reserve account. From the profit of the year, an amount of ₹ 25,000 is transferred to general reserve account.

- (2) During the year the purchase price of land and building is ₹ 1,70,000.
- (3) Taxes and dividend paid are ₹ 14,000 and ₹ 30,000 respectively during the year.
- (4) During the year machinery costing ₹ 20,000 on which accumulated depreciation was ₹ 14,000 was sold for ₹ 4,500.

From the above information of East Ltd., prepare fund flow statement with necessary calculations.

2 The Balance Sheets of West Ltd. are as under : 17.5

Liabilities	2020	2019	Assets	2020	2019
Equity share capital of ₹ 10 each	7,00,000	4,00,000	Goodwill	95,000	1,00,000
Capital Reserve	90,000	—	Land and Building	2,80,000	4,10,000
General Reserve	1,75,000	2,80,000	Plant and Machinery	2,60,000	1,20,000
P and L Account	1,40,000	1,20,000	Investments	1,20,000	40,000
Debentures	1,75,000	—	Stock	3,50,000	1,50,000
Bills Payable	35,000	80,000	Debtors	3,15,000	1,50,000
Creditors	1,20,000	90,000	Bank Balance	1,13,000	1,20,000
Proposed dividend	98,000	70,000	Bills receivables	92,000	26,000
Provision for Taxation	95,000	80,000	Debenture discount	15,000	—
Staff Pension Fund	22,000	10,000	Preliminary Expenses	10,000	14,000
	16,50,000	11,30,000		16,50,000	11,30,000

Additional Information :

- (1) As on 01-01-20 land and building having an original cost of ₹ 1,40,000 and a written down value of ₹ 1,05,000 have been sold for ₹ 2,30,000. Out of the profit on the sale, the capital profit has been transferred to capital reserve and the revenue profit has been credited to profit and loss account.
- (2) During the year one new plant was purchased at a price of ₹ 1,70,000.
- (3) During the year debentures were issued at 10% discount.
- (4) During the year 2020 company has issued two bonus shares for every five equity share from general reserve.
- (5) It has provided ₹ 1,00,000 for income tax provision for the year 2020.

From the above information prepare :

- (1) A statement of changes in working capital.
- (2) A statement of sources and application of funds and
- (3) Other necessary accounts.

3 Standard Mix of a product is as under :

17.5

Material	Kg	Price per kg (₹)
A	5	10.00
B	3	12.00
C	2	15.00

Standard percentage for wastage is 10% of input quantity.
Scrap value is nil. Actual production of production N is 18,000 kgs.

Particulars regarding actual consumption and actual cost are as follows :

Material	Kg	Price per kg (₹)
A	9,500	11.00
B	7,000	11.00
C	4,800	16.00

Find out all variances regarding material.

4 Find out missing values.

17.5

Materials	S.Q.	S.P.	A.Q.	A.P.	M.C.V.	M.P.V.	M.U.V.
A	800	—	880	13	—	— 440	—
B	600	8	520	—	— 200	—	—
C	1000	10	—	9	—	—	— 600

5 Data about labour employed in a factory to produce one unit are as follows :

17.5

Particulars	Hours	Per Hours Rate	Total Wages paid (₹)
Skilled Workers	10	3.00	30.00
Unskilled Workers	16	1.00	16.00
Semiskilled Workers	08	1.50	12.00

Actual situation :

Actual production 200 units

Particulars	Hours	Per Hour Rate	Total Wages paid (₹)
Skilled workers	1,800	4.00	7,200
Unskilled workers	4,000	0.90	3,600
Semiskilled workers	1,680	1.50	2,520
	7,480		13,320

Calculate :

- (1) Labour Cost Variance
- (2) Labour Rate Variance
- (3) Labour Efficiency Variance
- (4) Labour Mix Variance
- (5) Labour Sub efficiency variance

6 Standard and actual information is given as under : 17.5

Type of worker	Standard			Actual		
	SH	SR	SC	AH	AR	AC
A	600	8.00	4,800	500	7.00	3,500
B	500	7.00	3,500	700	8.00	5,600
C	400	10.00	4,000	600	11.00	6,600
Total weight	1,500		12,300	1,800		15,700
Less: Std. Loss 20%	300		—	600		—
	1,200		12,300	1,200		15,700

Calculate :

- (1) Labour Cost Variance
- (2) Labour Rate Variance
- (3) Labour Efficiency Variance
- (4) Labour Mix Variance
- (5) Labour Sub Efficiency Variance
- (6) Labour Yield Variance

7 Lala Manufacturing Ltd. provides the following information : 17.5

Year	Sales (₹)	Profit (₹)
2020	2,00,000	20,000
2021	2,40,000	28,000

From the following particulars calculate :

- (1) PV Ratio
- (2) Profit or loss when sale is ₹ 1,80,000 and ₹ 90,000
- (3) Sales required to earn profit of ₹ 40,000.
- (4) Break Even Point
- (5) Fixed expenses
- (6) Sales when loss is ₹ 10,000
- (7) Margin of safety in sales of ₹ 3,00,000

8 Following details regarding two products A and B of Paresh Limited are given. Same material is used for production of both products. 17.5

Particulars	Product A per unit (₹)	Product B per unit (₹)
Selling Price	100	160
Direct material (₹ 7.50 per kg)	30	60
Direct Labour (₹ 4.00 per hour)	20	36
Variable overheads	10	16

Total fixed expenses is ₹ 75,000.

Assuming material is key factor and only 40,000 kgs of material is available and maximum 8,000 units of both the products can be sold, then how much production of both the products should be done? And Profit ?